

nytt
från **FSS**

**FÖRENINGEN
SVERIGES
SOCIALCHEFER**

Red: Arne Borg

Vid föreningens årsmöte

i Stockholm den 25 september 1975 gavs styrelsen i uppdrag att under det kommande verksamhetsåret särskilt uppmärksamma fem problemområden: 1) kvalitén i barnomsorgen, 2) integritetsfrågor 3) kvinnorna på arbetsmarknaden, 4) äldre vården samt 5) samarbetet socialvård—sjukvård. Beträffande barnomsorgen tillsatte styrelsen redan i anslutning till årsmötet en arbetsgrupp bestående av John Lovén, Huddinge, Villy Wiklund, Östersund och Ruth Larsson, Malmö, med Lovén som sammanställare.

Styrelsen har valt att i en första etapp föra ut de nämnda problemställningarna till en bred diskussion i regionerna, varvid arbetsutskottet i respektive region ansvarar för uppläggning och tidsplanering av de tilldelade uppgifterna. Uppdragen fördelar sig på regionerna på följande sätt:

Södra och mellersta regionen

Barnomsorg
Äldrevård
Integritet

Norra och östra regionerna

Samarbetet socialvård—sjukvård

Västra regionen

Kvinnorna på arbetsmarknaden
Stockholmsregionen
Barnomsorg
Integritet

Existensminimireglerna

Föreningen har yttrat sig över 1972 års skatteutrednings delbetänkande "Existensminimireglerna" (DS Fi 1975: 9). Därvid har vissa synpunkter angivits på hur det för dagen aktuella basbeloppet skall kunna tillämpas. Vidare har föreningen i frågsatt lämpligheten av att storleken av de procentsatser av basbeloppet som skall läggas till grund för de sk normalbeloppen vid olika familjetyper regleras i lag. Föreningen rekommenderar i stället att regeringen eller efter dess bemyndigande centrala skattemyndigheter får möjlighet att anpassa ifrågasatt belopp till utvecklingen av motsvarande bidragsgivare inom socialvården. Sammanfattningsvis anför föreningen följande.

FSS delar utredningens uppfattning att olika myndigheters tillämpning av existensminimireglerna bör samordnas. Ett sedan lång tid från bl a socialvården påtalat behov av en översyn av reglerna för existensminimum och förbehållsbelopp har genom utredningens förslag i huvudsak tillgodosetts. Då förslaget innehåller förbättringar på flera punkter och ger ett ökat utrymme för sociala hänsyn vid beskattning och indrivning, kan föreningen i allt väsentligt ansluta sig till utredningens förslag. Genom den föreslagna konstruktionen för beräkning av normalbelopp för existensminimum och förbehållsbelopp vid indrivning finns anledning antaga att ett färre antal personer i detta sammanhang skall behöva vända sig till socialvården för att få ett ekonomiskt hjälpbehov tillgodosett.

Inackorderingshemmen för alkoholmissbrukare

I sitt yttrande över nykterhetsvårdens anstaltsutrednings rubricerade betänkande (Ds S 1975: 8)

har FSS sammanfattningsvis anfört följande.

Utredningens förslag har sammanfattats i följande punkter:

1. Socialstyrelsen bör ges i uppdrag att utarbeta nya Råd och Anvisningar för inackorderingshemmen. Därvid bör beaktas att hemmen skall ges ett mera behandlingsinriktat verksamhetsinnehåll.

2. Socialstyrelsen bör få i uppdrag att se över de avgiftssystem som tillämpas vid de olika hemmen och utarbeta ett enhetligare system.

3. Fortbildnings- och vidareutbildningskurser bör erbjudas den personal som nu är anställd vid hemmen. Socialstyrelsen bör härvid undersöka möjligheterna att tillsammans med Svenska kommunförbundet och berörda personalorganisationer utarbeta förslag till sådana kurser. Möjligheten att utnyttja bildningsförbundens bör särskilt uppmärksammas.

4. Vid hem med konstant låg beläggning bör undersökas möjligheten till interkommunal samverkan. Är sådan ogenomförbar på grund av för stora avstånd bör en reduktion av platsantalet ske till en nivå som bättre svarar mot behovet.

5. Socialstyrelsen bör även verka för en reduktion av platsantalet vid de största hemmen (hem med över 50 platser).

6. I den planerade försöksverksamheten inom socialvården — Skåneprojektet — bör ingå försök med behandlingshem och mera permanent skyddat boende.

Föreningen vill i detta sammanhang anlägga några principiella synpunkter på utredningens förslag. Föreningen har pekat på den risk som föreligger att i en brytningstid mellan två lagstiftningar på området söka finna adekvata former för att råda bot på missförhållanden inom en del av institutionssektorn. För-

eningen är väl medveten om utredningens dilemma att föreslå förändringar inom verksamheten vid inackorderingshemmen utan att allt för mycket föregripa en ny sociallagstiftning. Föreningen vill här peka på kommunernas primära vård- och behandlingsansvar för den grupp klienter det här gäller. En alltför långtgående omstrukturering av verksamheten vid inackorderingshemmen nu skulle kunna utgöra ett hinder för en snar anpassning av verksamheten vid hemmen till en ny lagstiftning.

Utredningen anger att med en klart angiven målsättning för hemmens verksamhet kan ett bättre utnyttjande komma till stånd och denna halvöppna vårdform bli billigare och mot tankegångarna inom dagens vårddebatt ett bättre svarande vårdalternativ än anstaltsvård. I och för sig kan föreningen dela den av utredningen framförda uppfattningen, men utredningen har inte på någon punkt klart kunnat vare sig precisera innehållet i ett behandlingsprogram för ett hem av den beskaffenhet det här är fråga eller närmare skillnaden mellan anstaltsbehandling och den behandling som avses kunna utföras på i utredningen skisserade hem.

En närmare precisering av utredningens tankegångar omkring innehållet i vårdverksamheten vid inackorderingshemmen efterlyses således. Föreningen ansluter sig till utredningens tankegångar beträffande interkommunalt samarbete då överskottsplatser på inackorderingshem finnes tillgängliga. Ett noggrant iakttagande av närhetsprincipen bör vara vägledande för sådant samarbete.

Föreningen ansluter sig också till utredningens förslag beträffande förstärkt personalutbildning vid inackorderingshemmen. Här bör emellertid en noggrann planering av utbildningen ske, så

att de insatser som sker mer får karaktären av en massiv satsning än sporadiskt utbud av platser på skilda kurser. Föreningen vill i detta sammanhang ifrågasätta lämpligheten av att personal från inackorderingshemmen, i likhet med vad som nu sker inom anstaltssektorn, erbjuds utbildning tillsammans med exempelvis motsvarande personalkategorier inom kriminalvården.

Utredningens uppfattning att ett skyddat boende med en låg omhändertagandenivå skulle vara mindre personalkrävande delas inte av föreningen. Även om det för sådana gäster kanske är mer ändamålsenligt att andra personalkategorier än socialassistenter, psykologer och läkare svarar för gästernas vård, torde denna mycket skadade och i många fall svårhanterliga grupp av gäster kräva minst lika mycket tillsyn som den "ordinära" inackorderingshemsgästen. Föreningen kan inte heller dela utredningens uppfattning att en differentiering av gästerna vid hemmen skulle vara en nödvändighet för verksamhetens bedrivande. En gästsegregation utifrån kriterierna rehabiliteringsbar—mindre rehabiliteringsbar är att åsätta gäster en diagnos, som inte hör hemma i dagens socialvård. I stället anser föreningen att hemmen bör avpassas så, att de svarar mot en utifrån gästernas behov och förutsättningar adekvat behandlingsform. Här kan det många gånger gälla att i stället för långvarig placering på institution söka finna adekvata livsmiljöer, som stimulerar gästerna till en, om än långsam, återgång till en både för gästen och samhället acceptabel livsföring.

Människovård — mentalvård — lekmanarbete.

INGA-LILL LUNDKVIST:

Svängstolen

Mentalvård eller människovård i dagens Sverige

Rabén & Sjögren 117 s

Både författarinnan och boken är ovanliga. Inga-Lill Lundkvists grundprofession är läkarsekretarens, på mentalsjukhus. Men hon har också en lyrisk ådra, har skrivit poesi förut. — Med denna flerfaldiga utrustning har hon mött mentalvårdens vardag, blivit håftigt engagerad, sökt att ändra sin roll för att åtminstone på halvtid arbeta terapeutiskt.

Det säger sig självt, att de givna utgångspunkterna för Inga-Lill Lundkvist också måste prägla hennes bok: Fördelarna (och nackdelarna) av att gå in i arbetet utan präglingen från en vårdyrkesutbildning. Och den fria författarens obundenhet att lägga emotionella värderingar utan den tråkiga avbalansering mot fakta och relationer, i ett komplicerat spel, som annars krävs!

Men i andra sammanhang fångar just förf:s syntetiska syn djupare orsakssammanhang och i de korta lyrikvinjetter som inleder vissa kapitel har detta ofta fått aforsmens reliefverkan.